

DEBRECENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K., negyedévre 3 K. — Ujvidéken " 9 K., " 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint. az udvarban hátul.

Debrecen kövezése.

Foldozás és toldozás

A városi tanács ülésén valahogy szóba került Debrecen kövezése is. Az új kövezési program kapesán vetették fel. Mert hát az utadó jövedelme és a kövezeti vámad hozzá alapot. Van miből. Nem ugyan bőven. De nem is szegényesen. Csak az a kérdés, hogy milyen legyen a kövezés?

Milyen? Olyan soha sem lesz Debrecenben, amilyen más modern, Debrecennel egy sorban lévő, sőt jóval kisebb városokban is van. Vagy legalább nem lesz addig, amíg a mi szegény városunkon lidércnyomásként heverő konzervatív rendszert, szellemet és érzéket a modern izlés el nem tiporja.

A gondviselés őrizze meg Debrecen lakosságát attól, hogy a mostani szedett-vetett, ringy-rongy, dirib-darab kövezési módon tákolják tovább az utcákat. Inkább semmi, mint ez.

Vagy csináljanak valamit, vagy semmit. Ha valamit csinálnak, csinálják úgy, ahogy az egy forgalmas, fejlődő városhoz méltó. Szép, sima, tartós, egyenes kövezést s ne úgy, mint most van.

Félkör alakú utca-burkolatot, a mely jó arra, hogy meglegyen a neve: kövezés. De arra rossz, hogy a sima közlekedés biztosítva legyen rajta.

A mostani kövezeten csaknem a lelküket rázzák ki a közlekedők. A kocsi, szekerek pedig állandó veszedelemben forognak.

Inkább várunk még egy esztendőig, amíg a kövezésre szánt summa az újabb jövedelemmel s kamatjaival olyan tőkévű lesz, hogy belőle korszerű módon oldják meg a kövezést, semhogy tovább folytassák azt a toldozást és foltozást, amely semmiképen sem méltó Debrecen városához.

POLITIKAI HIREK.

Uj főispán. A király szentgyörgyvölgyi Széll Józsefet, Fogaras megye főjegyzőjét, Fogaras megye főispánjává nevezte ki.

Nemzetiségi beszámoló. Dr. Maniu Gyula román nemzetiségi képviselő a hó 11-én érkezik Alvincere, választókerületének székhelyére, hogy beszámoló beszédét elmondhassa. Maniut utjában Miháli Tivadar, a nemzetiségi pártkör elnöke és több nemzetiségi párti képviselő kíséri. A nemzetiségi párti képviselők egyébként a hó közepén kezdik meg beszámoló beszédeik megtartását, mely alkalommal úgy az elmúlt ülésszakról, mint a nemzetiségi pártnak a jövőben követendő magatartásáról nyilatkoznak.

A kedves feleség.

Román elbeszélés.

A mikor Románia növényvilágáról könyvet irtam, Risztovics Mihályt, ki legjobb botanikusaink egyike, levélben kértem föl, hogy segítségemre legyen. Ő szeretetreméltóan válaszolt és levélváltásunk végre azzal nyert befejezést, hogy látogatására hívott meg, hogy együttesen barangoljunk be Sopditer környékét.

Elfogadtam a meghívást és csodálkoztam, a midőn a szerény tudósban egyik legelőkelőbb bojárunkat, várurat és gazdag földbirtokost ösmertem meg. Boldogsága annál teljesebb lehetett, mert ötven éve dacára fiatal, bájos feleséget mondhatott a magáénak.

Egy este, a midőn pohár püncs mellett ültünk, Risztovics elbeszélte nekem, hogy miképpen jutott szerencséjéhez. Ez a történet elég sajtóságos arra, hogy elbeszéljem.

„Mintegy tíz évvel ezelőtt, így kezdte elbeszélését, szegény magántudós voltam. Hogy jövedelmemet szaporítsam, elfogadtam a felajánlott házi tanítói állást Jefrem Cal-

variasnál, Sopditer várában, 16 éves leánya mellett. Annál több kedvem volt ez állásra, minthogy a vidék rendkívül változatos növényvilága alkalmat nyújtott növénytanulmányaim folytatására.

Egy napon baleset ért. Egy tó közepén ritka vizinövényt pillantottam meg. Gyors elhatározással levetköztem és a csekély vízbe gázolva sikerült a növényt birtokomba ejteni. Visszahaladtomban azonban hirtelen iszapos helyre kerültem, melybe egész vállig süllyedtem bele. Sehogyse tudtam az iszaptól kiszabadulni. Segélykiáltásaimat a magános helyen seki se hallotta. Két óra hosszat kínlódtam már a hideg vízben, amidőn egy véletlenül arra haladó pásztor csolnakával segítségemre jött.

Sulyos láz volt a következménye a kirándulásomnak és a midőn a vendégszerető várur a távollakó orvosért küldött, már késő volt, mert még azon az éjszakán — meghaltam.

— Ön nevet, kedves barátom! De mégis úgy volt. Kijötttem a várur, a Marianka szakácsné és Vajna cigány beszédéből, hogy igazán meghaltam és merev tagokkal feküdtem; nem tudtam sem mozogni,

A debreceni közös konyha.

Mozgalom a közös háztartás érdekében.

A közös konyharól ma már mindenki hallott valamit, mindenki tud valamit. Nálunk — Debrecenben — csak a híre szállong még, maga a megvalósulás még nem egyéb itt, mint a jövő egyik kecsesgató, ábrándképe. A mindennapi élet összeszoruló hurokképen erősödik, hatalmasodik a középosztály kenyérkereső tagjai köré; újabb nehézségek gördülnek a megélhetés elé: minden drágul, az élelmiszerek ára feltartóztatlanul növekszik, a munkabérek emelkednek, a cselédmizériák veszedelmesebb és ijesztebb arányokat öltenek. A gazdasszony élete csupa gond és aggodalom: a háztartásnak kell dolgoznia, izzadnia, a férj minden keresményét megrabolnia.

Hol volna a közös konyhának méltóbb, megfelelőbb talaja, mint Debrecenben? Ebben a fejlődő, népesebb, tulzsfolt városban, ahol a középosztály emberei: katonatisztek, ügyvédek, hivatalnokok, tanárok egymást tapossák a kenyér után, ahol ezerszámra élnek a középosztály asszonyai: a konyhának, a tűzhelynek örökös rabjai.

A közös konyha előnyeit néhány rövid szó is ékesen dokumentálja. A hol ma negyven gazdasszony negyven háztartásban legalább negyven cseléddel majdnem egész idejét a háztartás szükségleteinek elkészítésére fordítja, ott egyesülés esetén ugyanazt a munkát kevesebb erővel, sokkal rövidebb idő alatt, mérhetetlenül olcsóbban és könnyebben lehet elvégezni. A családok egyesülése erre a közös tevékenységre nem

se hangot adni, sőt látni sem, mert kegyeletesen befogták szememet és nem tudtam többé felnyitni. Csak a fülem nem bémult meg és tisztán hallottam, a mit körülöttem beszéltek.

Vajna, a ki asztalosként működött, minden tudományát összeszedte, hogy nekem szép koporsót csináljon. E koporsóban feküdtem tehát és képzelheti, hogy nem a legkellemesebb érzésekkel voltam eltelve.

Odakinn esett az eső, mely a levegőt lehűtötte. Könnyű öltözetben fektüdtem a koporsóban és ezért jól esett tapasztalnom, hogy a kályhába belegyújtottak.

— Ugy-e, feltűzelhetem ezeket a papirdarabokat? — kérde a szolgáló.

— Jó lesz feltűzelnem, — válaszolt Marianka — talán megmenthetjük a halott lelkét a pokoltól. Azt hiszem, hogy értett az ördögös mesterséghez, mert azok a firosa jálek, melyeket a levelekre rajzolt, bizonyára nem a szent könyvből voltak kigyézve.

— Fűvekké pedig, melyeket összeszedgetett, a teheneinket babonázta meg. Most a papirossistergést hallottam.

Honi gyártmányu

eserép kályhák legnagyobb raktára. Takarítást és ártakást elvállalunk és azonnal eszközlünk

Bészler és Dávid Debrecen, Piac-u. 7. vaskereskedőknél (Vecsey ház.)

Jelenti a bizalmas benső otthon megbontását, a mitől a tájékozatlanok félnek, hanem jelenti csupán a háztartás eddig követett módszerének üdvös megváltoztatását. Hiszen csak nem lehet olyat mondani, hogy az otthonnak melegséget, bensőséget, — hogy ne mondjuk: romantikus varázst — a konyhával való szüntelen vesződés és fáradozás nyújt? Nagybeeskereken megalapították a közös konyhát s egyetlen tagja sem panaszkodik, hogy a házi élet a főzés kiküszöbölésével sivárrá, unottá, fagyossá vált volna. Ellenkezőleg, mindenki boldogan, elragadtatással és meglepődéssel nyilatkozik a kollektív háztartásról, mely valóságos megváltás volna a cselédmizériák, a drágaság és a tűzhely egyéb gyötrelmei ellen.

A főzés konyha szervezete igen egyszerű. Mintának vehetjük a nagybeeskereki közös konyhát. Összeálltak eleinte tizen-huszan, kibéreltek egy szép tágas helyiséget, a melyet a konyhához szükséges eszközökkel felszereltek, megfogadták a személyzetet s megkezdték a főzést.

A tagok választmányt alakítanak s elnököt választanak s ennek kezébe teszik le az intézkedés jogát. A ki a közös konyha tagja akar lenni, felvételre jelentkezik. Lefizet egyszer s mindenkorra husz korona felszerelési díjat. Másnap már megkapja az ételket. Az élelmézés áll ebédből és vacsorából vagy csupán ebédből. A konyha négy tál ételt ad délelőtt: levest, húst, mártással és körítéssel, peccenyét vegyes salátával vagy főzelékkel sült s kirántott hússal s tésztával. Az ételsort mindig az éppen szezonos ételek beillesztésével állítják össze. Este két tál ételt osztanak: peccenyét körítéssel és ismét főtt vagy sült tésztával. A porciók bőségesek. A levesből és főzelékből körülbelül kétszer annyit adnak mint a vendéglőben. A főzelékhez azonkívül még a hússal vásárolt ráadást is kapja mindenki, a mi megfelel egy tál ételnek de ezt az étápon nem is említik. Egy szép libából négy porciót osztanak, a csirkéből kettőt. A marhahuszból és peccenyéből két jókora szeletet a töltött tojásból nyolc darabot és a tésztából négyet adnak egy porcióba. És a mi a fő, az étel kitűnő jó. Bőségesen, majdnem pazarul főznek; például a főtt tésztához és a réteshez finom libaszirt használnak. Még ilyen remek ellátás mellett sem fizetnek reá, mert hiszen a közös konyha nem dolgozik haszonra, nagyban főz és a szükséges élelmi cikkeket nem a kofáktól, hanem egyenesen a termelőtől vásárolják.

Egy teljes porció ételnek: ebédnek és vacsorának egy hónapra hetven korona az ára. A csak ebédből álló teljes porció negyvenöt koronába kerül. A porciók oly bőségesek, hogy egy öttagu családnak: három felnőttnak és két gyermeknek teljesen elég a másfél porció ebéd és vacsora. Nem is hoztatnak többet az ilyen családok. Öt tagu család ebédre és vacsorázik tehát 1 hónapig nagyon jól ötvenkét forintért! Az otthoni főzésnél ez még az élelmi cikkekre: husz, főzelék, zsír, fűszer stb-re is kevés, — hol van még e mellett a fa, a szakácsnő fizetése, a bosszankodás, a fáradozás, időpocséklás stb. A megtakarítás tehát igazán nagy és imponáló.

A közös konyha személyzete áll: szakácsnőből, kisegítő szakácsnőből, cselédleányból s udvarosból. Az alkalmazott személyzet teljes ellátást és megfelelő fizetést kap. (A szakácsnő száz koronát egy hónapra.) A konyha összes vagyonáról leltárt vezetnek. A hulladékot: fagyut, tolat, csontot és a többit összegyűjtik és értékesítik.

A közös konyha intézményének egyesületforma szervezete van. A tagok tartanak közgyűlést. A választmány áll az elnökön, titkáron és pénztároson kívül négy tagból: fele nő, fele férfi. Fizetést természetesen nem kapnak. Az étkezési idő: délelőtt 12 és két óra között van, este hét és nyolc óra között. Az ételt minden család maga viteti haza. A sorrendet illetőleg az kap előbb, aki előbb jön. Hogy ez pontosan megállapíttassék, mindenki számot kap, amikor jön. A nagybeeskereki közös konyhán eddig 38 család étkezik, (a többi nyárral vagy fűrdőzik.): három katonatiszt, négy ügyvéd, három gyógyszerész, négy özvegy, huszonnégy állami és vármegyei tisztviselő, három tanító és tanár. Ezek a tagok összesen 54 porció étel hoztatnak ebédre s vacsorára.

Ime, ez az első magyar közös konyha rövid leírása. Világos ebből is, hogy ez az intézmény mennyire modern, praktikus s mennyire megkönnyíti a háztartás gondjait, apasztja a háztartás költségeit. Minden olyan városban, ahol sok a középosztály intelligenciája, meg kell, hogy valósuljon rövid időn belül. Kétségtelen, hogy megvalósul igen hamar Debrecenben is.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Az új választási rend. Az új egyházi törvények értelmében az egyházkerületi

közgyűlések tanárképviselőit többé nem a tanári karok választják, mint eddig, hanem az összes presbiteriumok. Az új törvények értelmében a tanítószék is képviselőt nyer és a tanárokkal együttesen szavaznak a presbiteriumok a tanítókra. Az egyházkerületben az összes tantestületek képviselője a következő: 1 theologiai, 2 jogakadémiai, 10 főgimnáziumi, 8 tanítóképző, 1 tanítónő-képző intézeti tanár és 4 tanító. A választás ügyében Kiss Áron püspök körlevelet intézett az esperesekhez. A szavazatok beadásának határideje szeptember 15. A törvény szerint a tanítószék legelőször most nyer képviselőt az egyházkerületi közgyűlésen.

Királyi adomány. Lugoson új ref. egyházközösség alakult, a mely templomépítés céljaira 6 felségétől is adományt kért. A kabinetiroda leiratban értesítette a püspöki hivatalt, hogy 6 felsége a magánpénztárából 500 koronát utalt ki a templomépítés céljaira.

Tanárok személyi pótléka. A tiszántúli ref. egyházkerület főgimnáziumainak 224 tanára várja már a fizetés kiegészítést képező állami hozzájárulást, illetőleg személyi pótlék 1907. II. felére eső részének a vallás- és közoktatásügyi kormány által való kiutalványozását, de az mindeddig, bár biztosnak vélték, nem történt meg. Kiss Áron püspök most felterjesztést intézett a kormányhoz a pótlék sürgős kiutalása érdekében.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Jakucs Istvánt, a karcagi ref. főgimnázium helyettes tanárát, aki a debreceni főiskolánál is működött, rendes tanárrá nevezte ki állomáshelyén.

Uj ref. istenháza Zilahon. A zilahi új ref. istenházának ünnepélyes fölavatása szeptember 22-én lesz. A zilahi ref. egyháztanács az ünnepélyre meghívta Kiss Áron püspököt is, aki szép levélben köszöni meg a meghívást, de agg korára való tekintettel nem vesz részt az ünnepélyen.

Az új templom.

Alapkőszentelési ünnep.

A végleges program.

A debreceni görög katolikusok Szent Anna-utca végén épülő új templomának

Szent Isten, drága növénytani jegyzeteim, melyek annyi fáradságomba kerültek!

Az ijedségtől csaknem félőrültem borzasztó erőfeszítést tettem, hogy fölülhessek. Sikertől is jobbszememet kissé felnyitnom, úgy, hogy láthattam a leányt, a mint irásaimat kezében tartva, a tüzet élesztgette.

Ismételt erőfeszítéseimre hörgő hangot adtam torkomból.

A két cseléd megrémülve ugrott fel és Marianka ijedségtől megrémülve nézett rám. A másik elejtette a pipirleveleket és mindketten — minth furciák zavarták volna — eszeveszetten rohantak ki a szobából.

Negyed órával később Vajna lépett a szobába néhány más cigánnyal. Egyiknek hegyes karó, a másiknak egy fejsze volt a kezében.

— Igaz, — szölt Vajna, erősen rám nézve, — úgy néz ki, mintha élne. És ha a halott úgy néz ki, mint az élő ember, akkor tudjátok, hogy ez mit jelent!

— Vampir, valóságos vampir! — mormogták amazok. — De ez oly halovány, mint egy halott.

Persze, hogy halovány voltam. Ösmeri én a mi népünk babonáját? Vámpirnak nevezik a sirból visszatérő halottat, a ki rokona vagy barátja vérével szivja ki. A vámpirt pedig úgy teszik ártatlanná, hogy hegyes karót döfnék a szívébe. A vámpirt arról lehet fölismerni, hogy arca olyan színes, mint az egészséges emberé!

Képzelteti, hogy mikép éreztem magam e derék emberek társaságában! Minden erőfeszítésem, hogy megmozduljak vagy kiáltok: hiábavaló volt.

Vajna a szivemre tette a karó hegyes végét, segédje pedig felemelte a fejszét.

E pillanatban lépett be Ila, Calvarias 16 éves leánykája. Hallottam felsikítani — és aztán elvesztettem eszméletemet.

A midőn ismét magamhoz tértem, két hangot különböztettem meg: Az Ilát és Marinkáét.

— Kétségkívül Vampyr, — erősködött az utóbbi — kár volt a dolgot megakadályozni, kisasszony.

— Inkább magamat hagytam volna megölni — kiáltott fel a bájos leányka; majd heves zokogásba tört ki:

— De miért? Ez az idegen ember...
— Idegen ember? Én szerettem, igen nagyon szerettem őt!

Tudja meg barátom, hogy titokban én is imádtam. Hát, csak titokban, mert hiszen sokkal fiatalabb volt, mint én; a mellett ő gazdagabb és előkelő, míg én szegény, egyszerű tudós voltam. Érzelmeket tehát szívem mélyébe rejtettem, sőt még magamnak se mertem bevallani. Képzelteti tehát boldogságomat, a midőn e vallomást hallottam eszményem édes ajkairól. Tetszhalott voltam; de ha igazi halott lettem volna is, felébredtem volna e tulvilági szavakra.

— Ila... Ila... édes Ilám — süsgtam csaknem öntudatlanul.

Ila réám omlott és forró csókjaival melengette hideg ajkaimat. Marianka megjelent Risztovicssal és elámulva állott meg a küszöbön. A jelenet varázsanak a büszke várur nem tudott ellenállani. Isten ujját látta a csodás esetben közreműködni és teljesítette egyetlen leánya óhaját. Egy hónap múlva megöltük a menyegzőt. Így lett a szép Ila az én kedves feleségem.

Szép és jó cipőket olcsón csak Glück Ede férfi- női- és gyer- Plac- és Kossuth- mek cipő árúhá- utca sarkán, zába vehetünk. a Kistemplommal szemben.

alapkövét — mint jelentették — vasárnap egyházi ünnepséggel szentelik be. Az alapköszentelés részletes és végleges sorrendje a következő:

1. Délelőtt 9 órakor szent mise a róm. kath. templomban. Végzi: nagys. és ft. Lengyel Endre, prépost, hajdudorogi vikárius ur teljes segédlettel. A szent mise alatt a debreceni gör. kath. templomi vegyes kar énekel.
2. Szent mise után processionalis kivonulás az épülő templom alapjaihoz.
3. Lengyel Endre prépost-vikárius ur megszenteli az alapkövét és alapokat.
4. Az alapköszentelésre készített emléksorok felolvasása s ugy ennek, mint az emlékkönek elhelyezése.
5. Egyházi beszéd. Tartja ft. Karczub Endre, szentszéki tanácsos, ungvári papnevelő-intézeti lelkiigazgató.
6. Visszavonulás a róm. kath. templomba és hálaadás.

Az új templom huszonnégy méter hosszú lesz. Tornya nyugat felé épül. Az új templom a jövő év szeptember hónapjában lesz kész s ugyanakkor történik meg az ünnepélyes felszentelése is.

A vasárnapi alapköszentelés alkalmából az egyháztanács díszbédet ad.

VIDÉK.

Agyonlőtt tisztartó. Sopronból jelentik, hogy Edve és Páli községek között halva találtak Parragh Lajost, Masinczer nagybirtokos tisztartóját. A tisztartót revolverrel lőtték agyon s valószínűleg rablógyilkosság áldozata.

Öngyilkos örült. Szigetvárról írják: Özv. Szebenyi Istvánné, Till Ignác szigetvári bognármester gazdasszonya hosszú éveken át folytatott örökösödési pert rokonaival. A perben ő lett a vesztes és ezt a szarcensétlen asszony annyira a szívére vette, hogy beleörült. Szebenyinnét a múlt héten beszállították a szigetvári kórházba és mert ekkor is dühöngött, külön cellába helyezték el. A beteg, amikor éjjel magára hagyták, felakasztotta magát zsebkezdőjére, amelyet az ágy vasához kötött. Amikor reggel a felügyelő apáca benyitott a cellába, a boldogtalan asszony már halott volt.

Gombamérgezés Bártfán. Pénteken éjszaka nagy riadalom volt Bártfa-fürdőn. Ahány orvos csak él Bártfa-fürdőn, az mind talpon volt, hogy segítsen a sok orvosi segítségre szorulókn. A vizsgálat kiderítette, hogy a beteg emberek mérges gombáktól kapták a bajt, amely azonban csakhamar elmúlt. A betegek tegnap már mind elhagyhatták az ágyat.

Öngyilkos anyakönyvvezető. Nagyváradról jelentik: Varga Ferenc margittai anyakönyvvezető ma délelőtt agyonlőtte magát. Ok ismeretlen.

Öngyilkosság Kabán.

Eletuntságból a halálba.

Tegnap reggel a közeli Kaba községben Macsaiék házában osendjét egy lövés zaja zavarta meg. A szokatlan zajt, mely a különben csendes házat egészen felkavarta, maga a gazda okozta, a ki vadászfegyveréből golyót röpített agyába. A golyó teljesen szétroncsolta agyát, mentésről szó sem lehetett, meghalt azonnal.

A kis községben gyorsan hirt terjedt az öngyilkosságnak s a kíváncsiak egész

tömege vette körül azt a házat, hol a tragédia lejátszódott. Az öngyilkost mindenki ismerte és áldott jó természetéért szerették, becsülték. Öngyilkossága megdöbbentően hatott, mert senki sem tudta elképzelni, mi készítette Macsai Mihályt a végzetes tett elkövetésére. Az ok pedig igen egyszerű: megunta az életet.

Macsai Mihály elég rendezett viszonyok közt élő ember volt. Fásult lelke és törődött, fáradt teste azonban nem talált semmi gyönyörűséget az életben. Egyhangú és unalmas volt előtte s hozzátartozói előtt gyakran emlegette, hogy megválna tőle, ha kell, erőszakos módon is. Szavának ura lett s tegnap löbe lötte magát. Tragikus sorsáról táviratban tettek jelentést a debreceni ügyészségnek.

Felakasztott halott.

Rejtélyes falusi eset.

Orvos nélkül meghalni se szabad.

Különös eset foglalkoztatja most Mártonfalva lakosságát és az ottani csendőrséget. Az özvegy *Perkács Jánosné* esete ez. A 92 éves, beteges asszonyt szombaton reggel holtan találták az udvaron.

Hozzátartozói a községhez az azt jelentették, hogy öngyilkos lett. *Szabó Gyula* jegyző a bíróval és a körorvossal a bejelentés után azonnal a helyszínre ment és akkor az öreg asszonyt félig fekvő helyzetben, a rézsut döntött létra alsó fokain fekvé találták. A nyakán kendő volt, a létrafokokhoz volt erősítve, a kendő jól megcsomózva. A kültesten erőszaknak semmi nyoma. A halott arca nyugodt, minden jelével a természetes halálnak.

Ez tette éppen az ügyet bonyolódottá. Az öreg asszony hozzátartozói váltig erősítették, hogy öngyilkos lett, de ez szinte kizárt, mert külerőszak nincs, a fuladásnak semmi nyoma, az a körülmény pedig, hogy oly szorosan és többszörösen rácsomózva volt a kendő a létra fokához kötve, azt mutatta, hogy idegen kéz csomózta oda. De hát miért, ha nincs se öngyilkosság, se bűntény?

Ez tette a dolgot rejtélyessé és érthetlenné. A 92 éves öreg asszony *Lakatos Péter* kovácmesternél, a vejénél lakott. A vagyonát régen megosztotta két gyermeke közt, akikkel nagyon jól élt. Tehát semmi ok nincs rá, hogy öngyilkossá lett volna, még kevesebb arra, hogy megöljék.

Hétfőn el is temették, de az eset még egyre foglalkoztatja Mártonfalva lakosságát. Most aztán olyan hír kering a nép száján, amely — igaz-e, nem-e, nem tudni — érdekes fordulatot ad az ügynek.

Mártonfalván a szegény nép eddig nem igen vette igénybe az

orvost. Azt tartották ősi parasztszokás szerint, hogy akit el akar az isten venni, ugyis elveszi. A főszolgabíró azonban a törvény értelmében szigorúan birságot a mulasztókat.

Azt mondja a hír, hogy ettől a birságtól ijedtek meg a 92 éves öreg asszony hozzátartozói. Az öreg asszony utóbb ugyanis betegeskedett, de nem hívtak hozzá orvost. Mikor aztán meghalt, megijedtek és hogy a birságot kikerüljék, kieszelték az öngyilkosság meséjét és el is játszották azt.

Betörő banda.

A csendőrség fogása.

A dánosi rablógyilkossággal vádolt cigányok elfogatása után a h.-hadházi csendőrség ismét jó fogást csinált. Letartóztatott egy tolvajbandát, amelynek tagjai valóságos rettegésben tartották Téglás községet és a közeli birtokosságot.

A banda tagjai különösen *Bleyer Mór* téglási nagybirtokos portáját keresték fel előszeretettel, a hova ez év folyamán három ízben is betörték, mindannyiszor busás zsákmánnyal tértek meg. De nem csak *Bleyer*, hanem mások is érezték a banda káros működését, nem is számítva azokat az egyszerű embereket, akiktől egyéb hiányában, hol egy malacot, tyukot vagy libát hajtottak el.

A csendőrség hónapokon át nyomozott a betörők után, míg végre tegnap sikerült a banda fejét elfogni és letartóztatni. Vele együtt még nyolc társa került hurokra. A csendőrség meg van róla győződve, hogy ezek követték el az összes betöréseket, melyek H.-Hadház és Téglás községek határában történtek.

A megtartott házkutatás érdekes és számos bűnjel birtokába juttatta a csendőrséget, melyek súlyosan bizonyítanak a letartóztatottak bűnössége mellett. A csendőrség különben a nyomozást tovább folytatják s nem lehetetlen, hogy még több letartóztatás is lesz.

VÁROSHÁZA.

Sivatag a Hortobágy. Hetek óta nem volt eső a Hortobágyon. A legelő teljesen kiszült, úgy, hogy a jószágnak nincs semmi tápláléka. A saharai sivatag sem kietlenebb pusztaság a Hortobágyonál.

Területátengedés. A városi tanács a nyirácsád—nyirábrányi utépítésnél az építési anyagok elhelyezésére a Szabolcsvármegye által a Guthon kért 2000 négyszögöldnyi területet átengedte, természetesen kártérítés mellett. A tanács *Király Gyula* tanácsnokot és *Török Gábor* erdőmestert bízta meg, hogy a bérlővel tárgyaljanak a terület átengedésére vonatkozólag.

Közigazgatási bejárás. Az állami telefon új vezetőkeinek közigazgatási bejárását tegnap délelőtt tartották meg. A nagyváradai posta- és táviratigazgatóság képviselőjében *Buzás Elemér* főmérnök, a város megbízásából *Aczél Géza* főmérnök vett részt a bejárásán. A kábel-vezeték a Piac-

Ingyen! teljesen ingyen kap mindenki 1 pár férfi cipő vételhez 1 drb. szép nyakkendőt és 1 pár női cipőhöz 1 pár gummisarkot. Neumann Testvéreknel a Tiszahol urak- és nők- és gyermekek részére a legelőgansabb és legesinosabb palotában barna, drapp fekete félé és egész CIPŐK a legelőgansabbban szerezhetők be.

után végig, a törvényszék épületéig alkalmazták, a hol ismét felvezetik a házak tetéjére; a Miklós- és Péterfia-utcákon pedig megszorítják a vezetőket.

Elbocsajtás 25 év múltán. Az öreg Balla Albert végrehajtót elbocsajtotta a polgármester a város szolgálatából. Az elbocsajtás oka 15 esztendő. A 66 éves öreg ur akkor ugyanis kisebb szabálytalanságot követett el. A fél bmondása alapján olyan tárgyat foglalt le, ami nem létezett. A mulasztás az volt, hogy nem győződött meg a fél bmondásának alaposágáról. Akkor (15 év előtt) a miniszter leiratban követelte az öreg ember elbocsajtását, de e leiratnak a volt polgármester nem tett eleget. Most hajtotta végre a polgármester, 15 év múltán. Az elbocsajtás híre nagy megütközést keltett a városházán, mert az öreg ur kifogástalanul szolgált 25 évig. A negyedszázados, hű szolgálat jubileumára megkapta az elbocsajtó levelet.

A színház nézőtere.

Szakértői szemle.

A plafondszítmények javítása.

A debreceni színház épülete felett is eljárt az idő s az ósdi épület alapos javításra szorult. Nemrégiben a mérnöki hivatal fel is hívta erre a városi tanács figyelmét, de más, égető dolgok leszorították a színház kérdését a napirendről.

Kevéssel ezután váratlan dolog történt. A színház belső tetőzetéről leszakadt egy darab cifa vakolat és a zenekarba zuhant. Szerencsére nem volt ott senki. De ez a vakolatszakadás figyelmeztető volt a tanácsnak arra, hogy a mérnöki hivatal javítási javaslatát elővegye.

Rögtön szakértői szemlét irtak ki, amelyen a színházépület belső tetőzetét vizsgálták meg. Mert hiszen nem szabad a színház közönségét annak a veszedelemnek kitenni, hogy más alkalommal, talán éppen színházi előadás közben, újabb vakolat-darab szakadjon le a nézőterre. Kiszámíthatlan következményekkel járhatna.

A szakértői szemlén konstatálták, hogy bár a színház-plafon építési rendszere régi, azért aggodalomra nem ad okot. A diszitmények megerősítése és javítása azonban nem fog ártani.

A szakértői vélemény kapcsán a tanács elrendelte a plafon-diszitmények szükségszerű javítását és festését. A színház nézőterén most magas állások állanak s megkezdtek a helyreállítási munkálatokat.

Nagyon fáj a szíve.

Belelőtt, hogy ne fájjon.

Féltékenység miatt öngyilkos.

Szekér állt meg az este a kórház előtt. A szalmán eszméletlen állapotban feküdt az az egyszerű, paraszti ember, aki nem jutott el a modern „kultur-férfi“

azon igazságához, amiről könyvtárakat irtak össze a francia írók óriásai: öldd meg az asszonyt!

Ez a szerencsétlen paraszt ember szeretett és bár érdemetlenre pazarolta a szerencsét, nem választotta a Sardonéle drámahősök kedvelt megoldási módját, hanem a saját életét akarta kioltani, hadd maradjon vissza az a teremtség és a saját bajában szustuljon el.

Ujj István 30 éves, ondódi tanyán élő majom öselekedett így. Asszonyt akart faragni abból a leányasszonyból, akit megszeretett. Elvitte a tanyán magával és hiába akarta megtéríteni. Nem tudta. Altitása szerint ez keserítette a szerencsétlent és meghalának szánta magát. A 7 milliméteres kaliberű revolverével tegnap délután, amikor az asszony szeretőjét leste, mellbe lőtte magát. A golyót a szívének szánta, az megcsuszott. Az életveszélyes sérült embert a gazdája szalmáscsin hozta be a városba. Mikor öngyilkossági kíséreltet okáról bejelentkeztek, elkeseredetten mondta:

— Az az ok mindennek. Szerettem, de ő megölt. Ezért fáj a szívem. Oda akarok menni, hogy ne fájjon.

Az orvosnak a véleménye szerint a seb életveszélyes ugyan, de alkalmasint fölélyes. Talán kigyógyul a szerelméből is.

UJDON ÁGOK.

Uj szövethozat.

Háztartási cikkek.

Néhány nap előtt hirt adtunk arról, hogy Debrecenben konyhatechnikai s baromfitenyésztési részvénytársaság van alakulóban. Most arról veszünk tudósítást, hogy egy másik hasonló irányu, a drágasági viszonyokon segíteni hivatott szövethozat alakítása is előkészítés tárgyát képezi.

A szövethozat, melynek tervét és működési körét Kubinyi Lajos, a szőlő- és bortermelő szövethozat volt tisztviselője dolgozta ki, arra volna hivatva, hogy tagjai részére minden a háztartáshoz szükséges dolgot, fűszert, ruhát stb. nagyban beszeressen és tagjai részére olcsón kiszolgálja.

A Kubinyi Lajos tervezete szerint a tagok mindent ott vásárolnának, mert olcsóbban kapnák s végül évenként az elért tisztajövedelmet is a tagok között osztanák ki bevásárlásuk arányában.

Kubinyi Lajos a tervezetet átadta társadalmi életük egyik tekintélyes tagjának, hogy a szövethozat megbeszélésére értekezletet készítsen elő s általában a terv megvalósításában az akciót vezesse.

* Személyi hír. Végh Gyula rendőrfőkapitány betegségének helyreállítása végett hat hétre neje kíséretében Trencsén-Tepliere utazott.

* Elmaradt gyűlés. Az ipartestület a mai napra hirdetett rendkívüli közgyűlést egy hétre elhalasztotta.

* Az első villamos-lámpa. Debrecen főterén az első villamos lámpa fénye ma, vagy holnap este már felragyog. Csakhogy ez a világosság nem a nemes város kegyelméből fog szétáradni, hanem magánember áldozatkészségéből. Földváry L. elechrotechnikus ugyanis a Kossuth-utca szegletén a Kaszinó épületre helyezett egy nagy villamos iv lámpát és a saját motorja és dinamója segítségével áraszt ezen a nagy közlekedési helyen, közvetlen a városháza mellett erős fényt.

* Kinevezés. Kovács József polgármester Balla Albert városi végrehajtó helyére Hegyi Károlyt tegnap kinevezte.

* Kirándulás Pécsre. A debreceni gazdasági egyesület szeptember 3-án és 4-én társas kirándulást rendez Pécsre, az ottani kiállítás megtekintésére. Jelentkezni lehet augusztus 15-ig a gazdasági egyesület titkárnál, Rácz Lajosnál. (Városháza, I. emelet.) A kirándulók vasuti kedvezményben részesülnek. Debrecenből Budapestig vonaton, Budapesttől Mohácsig hajón, onnan pedig Pécsig ismét vonaton teszik meg az utat, vissza hasonlóképpen.

* A debreceni Munkás-dalegyület f. hó 3-án tartott dalestélye alkalmával felülfizettek: Simkovics Sándor, Mihalovics Jenő 10—10 K, Falk Armin és társa 5 K, Nagy Lajos 3 K, Kurucz Bertók 4 K, Kovács Kálmán, Herczeg János 2—2 K, Horváth Kálmán 1 K 50 fillér, Szabó Sándor, Leskó István, Kálmán János, Surgot Kálmán 1—1 K, Czobor Károly 2 K, Simkovics György 1 K. Összesen 44 K. Fogadják a szíves adományozó urak e helyen is köszönetünket. A depr. Munkás-dalegyület elnöksége.

* A szerelem áldozata. Fiatal alig huszonkétéves ifju Kovács István, a ki a Megyeri Kálmán fodrászüzletében mint segéd hosszú ideig működött. A szorgalmas, ügyes ifjut az odajáró vendégek jómodoráért is szerették. Nemrégén bevettek katonának. De szerelmes volt az ifju s állítólag nem birt beletörödni a gondolatába, hogy hosszú időre meg kell válnia imádottjától. Tegnap hajnalban valami maró folyadékot ivott. Kocsin szállították be a kórházba.

* Halálozás. Özv. Várady-Szakmár Elemérné szül. cserneki és tarkeői Dessewffy Mária, valamint a megboldogult testvérei, Várady-Szakmár Dezső és neje Dessewffy Margit, Tihamér és neje Barsy Jolán és gyermekei; Arisztid és neje Szabrenyi Ottilia és gyermekei; Géza és neje Görgey Anna és gyermekei; Ida özv. Fodor Andorné; Zsófia férjezett Hunyady Imréné; Adorján és neje Mária Ida és gyermeke; és Donát; Dessewffy Kálmán és neje Wouermans Zelin, mint; após és anyós; Dessewffy Aurél és Manó mint sógorai mély bánattal jelentik felejtethetetlen jó férj, testvér, nagybátya és vőnek, kizsálóki és lucsivnai Várady-Szakmár Elemér m. kir. honv. százados, a 45. népfelkelő járás parancsnokának élete 40-ik, házassága 14-ik évében, hosszas és kínos szenvedés után, folyó hó 5-én, éjjel Nyirábrányban történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei f. évi augusztus hó 9-ik napján, délután 2 és fél órakor,

Nyírábrányban fognak az ágostai evangélikus egyház szertartása szerint, a Desseffy család temetkezési helyén örök nyugalomra tétetni. Kelt Nyírábrány, 1907 aug. 5-én. Sokat szenvedett testének legyen könnyű a föld és áldott legyen emlékezete! A temetést Dankó M. utóda, Dankó Béla temetkezete rendezi.

* **Vadászat.** A debreceni vadásztársulat kérelme folytán közöljük, hogy a vadászat nem a vámospéteri ut, hanem a mikepéteri utvonaltól keletre tilalmaztatott.

* **Prágai tanár a Hortobágy pusztán.** Két nap óta a Hortobágy-nak érdekes vendége van. Az egyetem egyik jeles tanára tartózkodik kint a feleségével. A tanár, aki jól beszéli nyelvünket, a napfelkelést jött el megtekinteni és szívélyesen elbeszélgetett a nagy pusztaság lakóival.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnál: Kovács Eszter ev. ref. 10 hónapos, Huzinez János g. kath. 73 éves, Hatala Juliánna ev. ref. 4 éves, Papp István ev. ref. 73 éves, Rezes József ev. ref. 4 éves, Szabó Margit ev. ref. 5 hónapos, Danó Péter ev. ref. 23 éves, Balogh Ferenc ev. ref. 1 hónapos, Nagy Juliánna ev. ref. 49 éves.

* **Új vonatok.** A Nagyvárad—Debrecen—Ermihályfalván és környékén lakó utazóközönség régi és jogos kívánságát elégítette ki most a balparti üzletvezetőség. A nagyvárad—debreceni fővonalhoz négy új vonal csatlakozását vezette be augusztus elsejével. A Nagyváradról Ermihályfalva felé induló személyvonat csatlakozása itt a legfontosabb, amelylyel most már Nagyváradról direkt összeköttetéssel lehet Szatmárra utazni. Nem kevésbé jelentős az az új vonat, amely a Debrecenből Szatmár felé induló déli gyorsvonathoz köt csatlakozást Mihályfalván. Ez az új vonal Mihályfalváról délután öt óra előtt robog be a nagyvárad pályaudvarra. A másik két új vonat közelebről Debrecenre érkezik. Nevezetesen, új csatlakozást kap egy Bikszád-fürdőről Szatmárra, illetőleg onnan Debrecen felé induló vonat, mely Debrecenbe esti 6 óra után érkezik meg.

* **A Csicsogó kocsmája előtt várta** Nagy Sándor napszámos a jó szerencsét, hogy valaki őt is szerződtesse. Az alatt, míg ő munkára várakozott a fal mellé a földre dobott szűrét ellopták. A szűr értéke 25 korona, ami elég jelentékeny veszteséget jelent egy oly szegény napszámos embernél, mint amilyen Nagy Sándor is, akit a szűr eltűnése érzékenyen érintett.

* **Eltűnt kis leány.** A rendőrséghez tegnap egy alig 5 éves kis leány eltűnését jelentették be. A kis leányt Burián Irénnek hívják, aki két nappal ezelőtt távozott szüleinek József kir. herceg-utca 71. szám alatti lakásáról s azóta nyoma veszett.

* **Elkobzott dinnyék.** A Bocskay-téren tegnap tartott piac vizsgálat alkalmával a rendőrség két szekér, mintegy 150 darab dinnyét kobzott el. Dr. Varga Emil ker. orvos valamennyit éretlennek és az egészségre károsoknak találta. Az elkobzott dinnyéket a rendőrség megsemmisítette, gazdájuk ellen pedig szigorúan fog eljárni.

* **Komoly veszedelemben forgott** tegnap Varga Gábor rendőr-kézbesítő. Valami ügyben kint járt a Vida-telepen, hol Nagy Károly és Tóth Márton ottani lakosok hatalmas komondor kutyái megtámadták, ruháit letépték s több súlyos sebet ejtettek rajta. A veszedelmes helyzetéből a közeli szomszédok szabadították meg. A dühös állatok gazdái ellen a rendőrség az eljárást megindítja.

* **Még egy bejelentett öngyilkosság.** Tegnap reggel a bűnügyi osztályt Kisvárdáról telefonon értesítették, hogy egy Jármí Elek nevű 18 éves, gyógyszerész-gyakornok onnan eltűnt s Debrecenben öngyilkosságot akar elkövetni. Hozzá tartozói ugyanis a néhány nappal ezelőtt eltűnt ifjútól tegnap egy levelet kaptak. A levél keltezése szerint a debreceni nagyerdőben iratott, mint amely helyet állítása szerint az előre bejelentett öngyilkosság végrehajtásához legkedvezőbbnek talál. A rendőrség széleskörű intézkedéseket tett, hogy a halálra szánt ifjút meg gondolatlan tettének végrehajtásában megakadályozza.

* **Halálozás.** Debrecenben sokan ismerték néhai Osikos Jánosné, születet Széll Erzsébetet. Közel félszázadon keresztül paprika áruházzal foglalkozott s ez idő alatt megbízható árujával nagy közönséget hódított vevői sorába. Ismerte is majdnem mindenki. Most az öreg hetvenhét éves korában örök álomra hunyta szeméit. Temetése: augusztus 8-án lesz délután 3 órakor, a Nap-utca 4. számú háztól s az új templomban tartandó ima után a Kossuth-utcai temetőben helyezik örök nyugalomra. A temetést Tóth Sámuel temetkezési intézete rendezi, Széchenyi-utca, Kistemplom mellett.

* **A kereskedő ifjak, vasárnap lezajlott** hangversenyéről hozott tudósításunkból tévedésből kimaradt az alábbi jelenlevők névsora. Urleányok: Bónis Etelka, Nagy Mariska, Vojta Irén, Herman Malvin (Budapest), Brosch Jolán (Nagy Bánya) Kovács Gizella.

* **Csemegeüzlet,** naponta friss szedésű, kapható Kertész Miklós fűszer- és csemegeüzletében, Csapó-utcán, Kenyér-piac sarkán.

* **Halmágyi Sámuel** ur áruházában az idény előrehaladottsága miatt leszállított áruk mellett árusítatnak vászonruhák, aljak, blousok, övök, utazó köpenyek stb.

* **Szülők figyelmébe.** Letszér József műtermében egy gyakornok az operateuri munkálatokra és egy tanuló a másolási eljárásához felvétetik.

* **Más vállalat miatt** tíz év óta tennivaló üzletemet felosztatom. Raktáramon levő összes árut beszerzési áron bocsájtom t. vevőim rendelkezésére. Bartha Kálmán, városház épület.

* **Thaisz Arthur,** előbb Pongrácz Géza papirkereskedésében, fényképészeti készülékek, gramophonok és hanglemezek nagy választékban. Ugyanott megrendelhető havi 5 koronás részletre, Kossuth Lajos azt üzente nagy diszes fali kép.

* **Köszvény, osz, rheuma ellen** minden eddigi szerek közt legjobb, leghatásosabb a Menthol szesz. Már az első üveg elhasználása rég nem tapasztalt könnyebbé, enyhülést és gyógyulást nyújt. Ára 1 K. Kapható Jésa és Jóna drogériájában. Debrecen, Kossuth-utca 6.

TÁVIRATOK.

Feldarabolt hulla a bőröndben.

Marseilles, aug. 7. A kikötőben a rendőrség a Nizzából érkező Gould-

házaspárt letartóztatta, mert bőröndjükben Lievei Emma dús gazdag svéd asszony feldarabolt hulláját, náluk pedig vagyont érő ékszereit megtalálták. A házaspár azt adta elő, hogy a svéd nő náluk látogatónak volt, amikor berohant a villába Burge nevű fiatal ember e kiáltással: Gyalázatos, te tetted tönkre az életemet! — és ezzel rávetette magát a nőre, akit több késszurással megölt és erre elmenekült. Erre ők megijedtek, mert attól féltek, hogy a gyilkosságot rájuk foghatják, ezért feldarabolták a hullát és elutaztak vele azzal a szándékkal, hogy valahol elrejtik. A rendőrség a Burge nevű angol fiatal is letartóztatta, aki azonban tagadja a gyilkosságot.

Felfüggesztett főjegyző.

Nagyvárad, augusztus 6. Binarvármegye közigazgatási bizottsága Glatz Antal főispán elnöklete alatt ma tartotta ülését. Balogh János tb. főjegyző jelentette, hogy Geszthelyi Zoltán a Glatz főispánnal személtett sértésekért a törvényszék vád alá helyezte. A bizottság kimondta, hogy felfüggeszti állásától és a felfüggesztés tartamára a felelőzetésére utalja.

Ismét vasuti szerencsétlenség.

Berlin, aug. 7. Gnezen mellett a Dorn-Berlin közt közlekedő személyvonat sintörés folytán kisiklott. A mozdony és több kocsifölborult és összetört. A romok alól nyolc halottat és 52 súlyosan sérültet húztak ki. Az életveszélyesen sérült utasok közt van Kaiserling gróf hadapród, Beketow Konstantin orosz herceg, Sodov százados. A közmunkaminiszter a szerencsétlenség színhelyére utazott. A sebesültek közül sokan a kórházba való szállítás közben haltak meg.

Az oláh hazaárulók.

Zilah, augusztus 7. Az oláhság vezetői Ilyefalván Pap György születésnapja alkalmából titkos összejövetelt tartottak, amelyen Romániából is többen vettek részt, ezek közt Filippescu volt belügyminiszter és Gantacuzeno herceg, volt miniszterelnök két fia is. Ez is mutatja, hogy az oláh nemzeti-ségi mozgalmat Romániából szervezik.

Képviselő és szerkesztő botránnya.

Zágráb, aug. 7. A haladóparti Pokret szerkesztőjét, Wildert ma délután az Ilicán, a legelőkelőbb kávéház előtt bottal megtámadta dr. Elegovics Staresevics-parti képviselő és többször végighuzott rajta. Erre Wilder torkon ragadta Elegovicsot, megpofozta és földhöz verte. Irtózatos verekedés támadt erre, a mely negyed óráig tartott. A nagy botránynak a rendőrség vetett véget. Elegovics azért támadt a Pokret szerkesztőjére, mert lapjában azt írta róla, hogy a csendőrséget a haladópart ellen uszította.

Felebbeznek a dánosi zsványok.

Budapest, augusztus 7. A dánosi rablógyilkossággal vádolt cigányok a törvényszék vád tanácsának határozatát, amelyben a vizsgálati fogás elrendelését jóváhagyta, felfolyamodtak az ítélőtáblához, amely azonban Frenreich István táblabíró előadása után a felfolyamodást elutasította.

Marokkó meghátrál.

Tanger, aug. 7. A marokkói hadügyminiszter parancsot adott ki a benszülött katonaság lefegyverzésére, nehogy azok is résztvehesse az európaiak lemészárlásában.

Páris, aug. 7. A külügyi hivatal jegyzékben értesítette az algériasi egyezményben részes nagyhatalmakat, hogy Spanyolországgal egyetértően fog eljárni Marokkóban. A jegyzéket a hatalmak tudomásul vették. Philibert tengernagy 3 hadihajóval Kasablankába indult. A helyzet még mindig válságos.

Vasuti munkások gyűlése.

Budapest, augusztus 7. A vasuti munkások, akik nemcsak fizetésrendezéssel, de a betegsegélyzővel sincsenek megelégedve, augusztus hó 11. és 12-én 26 népgyűlést rendeznek az országban, ötöt a fővárosban, a többi a vidéken, így Debrecenben is.

Mulat a braganzai herceg.

Budapest, aug. 7. A braganzai herceg most Frankfurtban mulat magyar mágnás fiuk társaságában. A napokban táviratilag hívták meg Berkes Béla cigánybandáját. Berkesék 2 napig voltak Frankfurtban s ez idő alatt 10,000 márkát kerestek.

Kik lesznek esküdtek?

A szeptember havi esküdtszéki ülésre tegnap sorsolták ki az esküdteket. Elnök volt a sorsoláson Baróthy Béla; bírák: Tóby István, Kondor Zsigmond; jegyző: dr. Kovács Péter; ügyész: dr. Gyula; az ügyvédi kamara részéről B. Nagy Sándor ügyvéd volt jelen.

Rendes esküdtek lettek: Mendik Antal mérnök, Kiss István gazdálkodó, Pásztor Ferenc hivatalnok, Márton Gyula kereskedő, Freiler József üzletvezető, Molnár Sándor gazdálkodó, Bakossy Mihály gazdálkodó, Tóth Kálmán szabómester, Végh Gyula szücsmester, Ménes Gábor ácsmester, id. Kiss Gábor timármester Gyarmati, János mészáros, Varga József butorkereskedő, Orosz István magánzó, Gál András gazdálkodó, Riesz Herik kocsigyáros, Dr. Horvay Róbert reál iskolai tanár, Balogh Péter birtokos, Meisel Vilmos gazdálkodó, Viz János nyugalmazott telekkönyvezető, Spira Ferenc borkereskedő, Grósz Nagy Ferenc gyógyszerész, dr. Gulyás István tanár, Debreceni Károly eszmadia. dr. Jutfreind Sámuel ügyvéd, Kaszanyitszky Andor kereskedő, Hennel Sámuel rézműves, s Juhász István lakatos mester.

HIREK.

Hau ügyvéd ügyében jelentik, hogy a régtárgyaláson említett ősz szakállu urat, ki Melitorné meggyilkolása alkalmával a két idoly mögött ment és akiről eddig nem tudták, hogy kicsoda, báró Lindenau személynében kinyomozták. Báró Lindenau, aki Karlsruheban lakik, megerősíti, hogy nem is elítélt Hau ügyvéd volt a gyilkos.

Kétszeres rablógyilkosság Friesztben. A budapesti államrendőrség tegnap reggel táviratot kapott Triesztből, amelyet az ottani rendőrigazgatóság küldött. A távirat azt tartalmazza, hogy a múlt hó derekán Fragnik Ferenc és Mogorovich Antal bérkocsisok ellen rablógyilkosságot követtek el ismeretlen tettesek. Az áldozatokat drozva, három lövéssel terítették le s azután megrabolták. Ellopták ök-

szereiket s azonkívül 100—150 korona készpénzt és más ingóságokat. A nyomozó hatóság a tettesek kézrekerítőjének 1000 korona, a nyomravezetőnek pedig 100 korona jutalmat tűzött ki.

Csulalongkorn Berlinben. A sziámi király, mint Berlinből írják, hétfőn délután odaérkezett. Az exotikus uralkodót a sziámi követség tagjai fogadták a pályaudvaron és rövid üdvözlés után elkísérték a „Kaiserhof” szállóba. Az uralkodó itt fogadta a konzultálás végett odarendelt orvosi kapacitásokat, akik gondosan megvizsgálták a sziámi királyt. A vizsgálat egy óráig tartott és eredménye kedvező volt. Csulalongkorn nem hivatalosan érkezett a német fővárosba és ezért nem is lesznek tiszteletére ünnepélyek. Az uralkodó, valamint kísérete is európai ruhát visel és megérkezésük óta buzgón járnak-kelek Berlinben, nézik a város nevezetességeit, mint akármilyen más idegen, a ki kéjutazása során elvetődött oda. Nagyszámu kíséretével sorra járja a berlini nagyáruházakat, érdeklődik minden iránt, a mi az európai kulturának vívmánya. Csulalongkorn előreláthatólag 8—10 napig marad Berlinben, onnan elutazik Kasselbe, a hol a sziámi királynak valószínűleg találkozása lesz II. Vilmos császárral.

Hau ügyvéd ártatlan. Az egész világon kínos feltűnést keltett a karlsruhei törvényszék ítélete, a amely minden kézzelfogható bizonyíték hiján, pusztára indíciumok alapján halálos ítéletet rótt rá Hau ügyvédre. Most egy táviratunk szerint szenzációs fordulat állott be az ügyben. Kiderült, hogy akit halálos ítélettel sújtottak, — ártatlan. Erről egy wiesbadeni táviratunk szól:

Zátonyra jutott osztrák gőzös. Hamburgból táviratozzák nekünk: Curhaven közelében a „Nerea” osztrák gőzös zátonyra jutott és megfeneklett. A gőzös mentésére vontatóhajót küldöttek. *Hát ez Hau ügye?*

A legszebb.

(Folytatás.)

Az utat gyorsan megtette s öröme csak akkor lett határtalan, mikor hazaérve, legelsőnek elolvasta a végrendeletet. Hiszen ezzel az irattal nagyobb sikert ért el, mintha találkozna Rajvaival. Aludni is alig tudott, alig várta, hogy a reggel beköszöntsön s Zálnokiék reggeléhez üljenek. Mikor már együtt volt a család, akkor vitte be az értékes iratot.

— Meglepetést hozok a nagyságos uréknak.

— Ne mondja, Teréz! Mi az?

— Az este Rajvai urhoz mentem.

— Maga, minek?

— Egy kis beszédem lett volna veled, de nem találtam. Helyette ott találtam ezt a nagy levelet. Feltűnt, mert az van ráírva: Végrendeletem.

De most már csakugyan kíváncsivá tette a Zálnoki családot. Erdőklődéssel nézett a leányra s úgy hallgatja mindenki.

— Csakhogy ez a végrendelet — folytatta Teréz — nem a Rajvai ur végrendelete.

— Hát kié?

— Az édes apjád.

— Nagyon érdekes! Mutassa csak — szólt Zálnoki.

Teréz nyomban átadta a nagy levelet.

— Bizony érdekes. Az öreg Rajvai ur azt írja benne, hogy a birtok nem az övéké s ha egyszer a valódi örökös jelentkezne, a fia nyomban adja át neki.

— Nagyszerű! Kitűnő! — szólt örömmel Márta. Ennél kedvesebb hírrel meg sem lephetném az én kedves barátómet, Margitot és a férjét, Jenőt.

(Folyt. köv.)

Budapesti gabonatözsde.

Változatlan árak mellett elkelt 50 kilogrammonként 8,000 mm. buza.
Rozs, tengeri, zab változatlan.
Az évi 1907 aug. 5 este 8 órától, 1907 aug. 6 esti 6 óráig Budapestre

ÉRKEZETT:

Buza	16440 mm.
Rozs	604 "
Árpa	250 "
Zab	1564 "
Tengeri	841 "
Repece	— "
Liszt	— "
Korpa	300 "

Összesen: 37023 mm.

ELSZÁLLITTATOTT:

Buza	7729 mm.
Rozs	350 "
Árpa	270 "
Zab	2160 "
Tengeri	347 "
Repece	— "
Liszt	18506 "
Korpa	2786 "

Összesen: 32148 mm.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet mérsékelt forgalom mellett fedezésre szilárdan zárult.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza október	1148	1149—1147
Buza április 1908	1173	1177—1175
Rozs októberre	894	896—895
Zab októberre	816	820—819
Tengeri augusztus	679	685—688
Tengeri szept.	691	694—693
Tengeri május 1908	659	668—667

SARG-féle 60
KALODONT
FILLÉK
LEGJOBB
FOG-CRÉME

9861. sz. 1907.

Temesvári vásárhirdetés.

Az ideai temesvári Szt. Jakab országos vásár

folyó évi augusztus hó 15-étől bozárólag augusztus 19-éig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra aug. 15-étől, csütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve. Temesvárott, 1907. július hó 15.

A városi főkapitányságtól

Beé Ferenc, főkapitány

Figyelmeztetés.

Az elkerített állatvásártérre is szabad székelye fogott állatokat bevinni, de csak akkor, ha a székelye fogott állatok is szabályszerű marhalevéllal vannak ellátva.

A ki székelye fogott állatokat nem szándékozik az elkerített állatvásárra bevinni, a város területére sőt a kirakodó (ipari) vásárra is marhájárat nélkül jöhet be.

Bánáti ló-, szarvasmarha-, juh- és sertés vásár. Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi- és iparvásár.

Darabos-u.

49. számú ujonnan épített sarok ház,

modern 4 szobás lakással, fürdőszobával s összes mel-lék helyiségekkel, vízvezetékekkel, gázvilágítással ellátva eladó vagy

haszonbérbe kiadó.

PERNYŐK
 választékban
 és feltűnő
 árak mellett
BOSNYAY J. és TSA
 divatruházában
 Debrecen Kossuth-u. 5.
 Regényköl vásárolt ernyők
 át, ha az egy vagy két év
 alatt elszakad, teljesen díjtalanul
 újonnan behúzzuk.

VÁSZONÁRU
 fehérneműk, valamint sifonok és
 paplanlepedővászna, virágos és csil-
 kos csinvatok, damaszt étköző és
 aszur kávék terítékek, damaszt- és
 frottir törölközők, törölkendők és
 nankingok, valamint kész női fe-
 hérneműk és paplanok
legolcsóbb szabott árban.

Nőruha divat vázsnakból
 mintákat kívánatra készséggel küldünk.

MOSÓÁRUK!
 nőruhákra: budai kékfestő voálok
 cosmanosi savannah, indis fu-
 lard, batiszt, atlasz szatin. 120 cm
 széles sima színes francia batiszt-
 tok, himzett és aszur batisztok,
 angol zefrek, és szerbvásznak.
legolcsóbb szabott árban.
Kész női ruhák és bluzok,
 himzett batisztban,

Kész fehérneműk
 vászon, sifon és batiszt női ingek,
 nadrágok, hálókötösök és alszok-
 nyák, sima és himzett kész ágyhu-
 zatok, selyem, lüster és cloth alsó
 szoknyák, karton, oasmír és selyem
 paplank, matracok
legolcsóbb szabott árban.
Férfi ingek, lábravalók,
 hálóingek, gallérok, kézelők, nyakkendők,
 és divat zsebkendők

SZABÓ LAJOS FIAI
 divat-, vászon- és szőnyeg raktára
 Debrecen, Rózsa utca 1. szám.
 Alapították 1842. évben.

Egyedüli készítő:
GRÓSZ NAGY FERENC
 gyógyszerész
 DEBRECEN, Kossuth-utca 8. szám.
 Legbiztosabb szépitőszert a
Fáy-féle Arc-Crém
 hatása osodás!
 Szépit, fiatalít! Legkifünőbb szer széplő, máj-
 feltek, pattanások és az arcbőr tisztátalanságai
 ellen. Egy tégely 1 korona hozzávaló „Fáy”
 szappan 1 korona.
 Illatszerek minden illatban 1—2—3 kor. üvegje.
 Ugyancsak legnagyobb raktára minden bel és külföldi
 gyógyszer különlegességeket, pipere cikkeknek és
 * hasonszerű gyógyszereknek. Kapható a készítő *
Grósz Nagy Ferenc gyógyszerésznél
 Debrecen, Kossuth-utca 8. sz.
 „Arany egyszerű” gyógyszer-tár
 Telefon 496. sz. 685. Telefon 496. sz.

PERGELTKÁVÉ
 naponta friss pörkölés
 kiváló minőség, kizárólag
Félegyházi János
 szabadalmazott
 motorüzemű kávépörkölőjén
 állítható elő, 1003
Tessék próbát tenni!

Donogán és Somossy
 Debrecen, Kistemplombazár.
 Menyasszonyi kelengye, vászon,
 kész fehérnemű, angol ruhavá-
 szon, batiszt, kreton, zephyr.
 Mosó székely férfiruha szövet
 óriási szőnyeg raktár.

!! Egyéves önkéntes urak figyelmébe !!
 Van szerencsém a leendő egyéves önkéntes urakat értesíteni, hogy nálam
 bármely fegyvernemhez tartozó urak részere a legjobb s legelegánsabb kivitelben
 és és igen jutányos árban készülnek
egyenruhák.
 Minden megrendelt egyenruháért valamint felszerelési cikkek szabályszerűségéért felelősséget vállalok
 Ugyancsak kitűnő lovagló (britses) nadrágokat valódi angol sza-
 bás szerint készítek. — Ugyisintén polgári öltönyöket valamint
 diszmagyar öltönyöket a legelegánsabb kivitelben készítek.
 Kiváló tisztelettel
KISZEL SÁNDOR
 katonai- és polgári szabó. Elsőrendű
 katonai felszerelési cikkek raktára.
 Debrecen, Kossuth utca 19. a színházzal szemben.

GODIWI!
 Cook & Johnsons
 amerikai szab.
TYUKSZEM GYÜRÜI
 1 drb. 20 f. 6 drb 1 K.
 Postán 20 fill. portó.
 Kapható a birodalom minden gyógyszer-tá-
 rában valamint orvosi drogeriákban stb.

Mindennemű
nyári ruhák tisztítását
 jutányosan eszközli
KONCZ JÓZSEF
 gőzerőre berendezett
 kelmefestő- és vegyészeti ruhatisztító,
 Debrecen,
 Batthyány-u. 2. és Vár utca 3. szám.
 (Zenede épület.)

Debreceni Kézizálog Kölcsönintézet
 részv. társaság
 Debrecen, Arany János utca 3.
 Kölcsönöket nyújt értékpapírokra, ékszerekre,
 arany- és ezüst tárgyakra és egyéb ipari
 készítményekre.
 Raktárában iparosok és kereskedőktől árukat
 beraktároz és azokra előnyös kölcsönöket
 nyújt.
 Jelenleg arany, ezüst órák, arulians füg-
 gők, gyűrűk, jutányos áron kaphatók. 640

Vendéglő- és kávéházi felszerelések.
 A tavaszi és nyári időnyre a leg-
 megbízhatóbb elsőrangú tárgyakból
 szabadalmazott jégszekrényeket
 önműködő fagylaltgépeket, legjobb
 minőségű szódavíz készülékeket, tük-
 rözt kertü golyókat, sodronyboríté-
 ket és szabadalmazott legjobb be-
 fűző üvegeket a legnagyobb választé-
 kban és legjutányosabb árak mel-
 lett ajánl
Kaszanyitzky Endre
 üveg-, porcellán-, lámpa-, háztartási
 diszárak nagykereskedése Piac-u. 57.
 Épület- és portále üvegezési vállalat.

Levelezés.

„BOLDOG OTTHON“ jellegű levél van a kiadóban.

Ajánlat.

PIACIBOLT három ajtó, bármilyen célra azonnal kiadó. Csapó utca 11. 3992

ÓRA JAVÍTÁSOK !!

valamint legszebb és legjobb órák és ékszerek nagy választékban

Kurján Gyula,
mű-órásnál Debrecen, Piac-
utca 42. sz. Lamprecht palota.

Debreceni Első

Villamossági és Elektrotechnikai Vállalat

Erőátvitel, villamos világítás, villámhárítók, házi és magán telefonok, villamoszárak tűz és betörés elleni jelző-készülékek, villamos csengők berendezése és jókarban tartása évi bérlet mellett. Gyógyászati, physikai matematikai készülékek készítése és javítása. Felszerelési anyagok, kerékpárok és alkatrészek raktára. Sajátmotorerővel berendezett galvanizáló telep.

Földvári L. Debrecen.

Kossuth utca 1. szám. Az udvarban. Egy tanuló felvétetik. Telefon 168. Telefon 168.

URASÁGOKTÓL levetett ruhákat veszek a legmagasabb árban. Neumann M. Bádógos utca 2. szám. 2847

HARISNYAKÉP IPAR VÁLLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyás Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

KÖLTÖZÉSEKET és mindenféle szállításokat vidékre is egy és kétfogatu féderes stráfkocsival elvállal. Csengeri Károly, József kir. herceg-utca 67. 3440

IZLETES házikoszt kapható özvegy uri nőnél, Szent Anna-utca 58. 3218

ZONGORÁK, pianinók, harmonium és cimbalmok bérbe kaphatók Schmidt S. zongora és hangszer raktárában. 3200

VÁR utca 9. szám alatt 2 szobás utcai lakás kiadó. 3434

GYERMEKET német szóra kosztba fogad és egy cserét is közvetít. Márczy Aurélné Szepesszombat. Szepes megye. 3433

50 hold föld KisSzepesen, 79 hold föld kiadó. Ertekezhetni Faragó-utca 22. 3486

Kereslet.

MAGÁNOS uri nő részére elegáns butorozott szoba kiadó. Varga utca 7. 3429

ÜGYES segédet, lehetőleg azonnali belépésre keres női- és férfi-divat, rövidáru üzletébe Platthy Géza Nagybányán. 3415

TANULO teljes ellátással felvétetik Posgay Vince fűszerkereskedésében Ujfehértón. 3264

LAKATOS tanulók felvételnek kosztal esetleg fizetéssel. Cim a kiadóba. 3098

EGY fiatal borbély segéd azonnal felvétetik. Mester utca 50. 3435

Eladás.

EGY keveset használt bicikli eladó Erzsébet-utca 26. sz. 3424

SZATÓCS üzlet egész házzal elköltözés miatt azonnali eladó vagy bérbe adó. Cim a kiadóhivatalba. 3270

BOCSKAY kertben Justh Géza szőlője eladó, feltételek ugyanott a vasuti őrnél megtudhatók. 3260

MINDENFÉLE jó karban levő gazdasági eszközök olcsón eladók. Bergel Dániel zsák- és ponyva kölcsönintézetébe Piac utca 66. 3231

EGY kis és nagy szekér eladó, értekezhetni Csemete utca 11. szám alatt. 3451

FÜSZER és csemege üzlet jó menetű más vállalat miatt eladó kedvező feltételek mellett Cim a kiadóba. 3441

A JÓKAI utca számú ház, új épület, adómentes eladó. 3450

EGY aig használt Sanitációs szoba gőzfürdő részletfizetésre olcsón eladó. Miklós-utca 22. szám. 3452

Uj elektrotechnikai vállalat.

Telefon 339. szám.

Villamos világítás, házi- és magán telefonok, villany csengők berendezése és jókarban tartása évi bérlet mellett orvosi és fizikai műszerek készítése és javítása, gáz, benzin és electro motorok szerelése és javítása legjutányosabban s legnagyobb szakértelemmel —

csak Földes és Vajner elektrotechnikai vállalatánál Debrecen, Piac-u. 47. sz. eszközölhetők Saját nickelőző és galvanizáló telep.

GÉPOLAJ,

tovottazsir, hengerolaj

és valódi

kék uszó kocsikenőcs

legjobb minőségben és legolcsóbban beszerezhető

Ungár és Berger

festék és zsiradékáru nagykereskedőknél Debrecen, Csapó utca 10.

Dr. Málnay Mihályné

felsőbb leány tan- és nevelőintézet

Bpest, VI., Terézkerület 39. I. em.

12 év óta fennálló iskola és internátus bejáró, félig és egészen bennlakó növendékek számára 4 elemi, 4 polgári, 3 továbbképző tanfolyam. Alkamérvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Gondos családi nevelés. Egészséges, tágas helyiségek, elsőrangú ellátás. Kiváló tanerők, Bennlakó francia és angol nevelőnők. Bővebb felvilágosítást ad

1207 **AZ IGAZGATÓSÁG.**

A közeledő tanévre

iskolás fiúk és leányok

részére előírás szerint

fehérneműeket

raktáron tart

és rendelésre készít,

Kontsek Kornél

nőidivat és fehérnemű-áruház

Debrecen, Kossuth-utca 1. szám.

FELHÍVÁS

a t. gazdálkodó és géptulajdonosokhoz
ajánlom vízmentes asztaltakaró- és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokrócokat, zsákkötöző és dohányzsinogokat olcsó árban. Hungária kéveköző ezre 15 kor.

Kivánatra mintákat küldök.

WIENER ADOLF,

gyári raktára, ponyva- és zsákkötöző intézete

Debrecen, Kossuth utca 27. sz.

Europa legnagyobb és legtökéletesebb

„URANUS“

VILLAMOS SZÍNHÁZA

a széna vásártéren.

A legjobb szórakoztató hely,

Minden másodnap teljesen új műsorral

előadásokat tart.

Ma csütörtök, augusztus hó 8-án.

Szentbernéthegy kutyák!

Legújabb eredeti felvétel.

Külföldi látványosságok, tiszta, rezgés nélküli képek.

Zerge vadászata, Remek sport kép.

Kedves egészségére. Rendkívül mulattató.

Bűn ett a hegyekben. Természetbeni felvétel.

Magyarok a Port-Arthurnál. Eredeti harca- szati felvétel.

Magas iskola lödömítés. Igen mulattató.

A berlini reklam ember. Rendkívül neveltető.

A színház szellőztetve van.

Kényelmes ülőhelyek.

Előadások: Hétköznap este 8 9 és 10 órakor.

Vasar- és ünnepnapokon 4-től 11-ig óránként.

Helyárak: Páholy 5 K. Páholy-ülés 1 K.

I. r. 60 f. II. r. 40 f. III. r. 20 f.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

Tisztelettel!

Suchán és Winkler.

Legszebb és legtartósabb

szobapadló lakk

csakis

Neumann Gyula

kizárólagos

festékkereskedésében kapható Debrecen, Hatvan utca 5. sz. I-ső üzlethelyiség.

A „Festék Király“-hoz.

Cimre tessék figyelni.

Telefon 566. szám.

**A „POLGÁRI TAKARÉK ÉS SEGÉLYSZÖVETKEZET“
DEBRECENBEN, (PIAC-UTCA 83.)**

Előnyös kölcsönöket nyújt kezesség mellett, érték-
papir ellenében és jelzalog fedezet mellett. ❀

Az igazgatóság.